

vinis: ejus fundamenta legibus humano rationalistico cerebro excogitatis fulcita quatuntur. Societas aliquid omnes assumpta Deipara, præclaræ legislatrix, et ait: quum Assumptionis meæ veritatem suæ Deus Ecclesiæ concrederit, de die in diem, de generatione in generationem, de sæculo in sæculum gliscit, coruscat, roboratur: vertitur in auroram, vertitur in diem, vertetur in meridiem catholici dogmatis. Hac de causa in longitudinem dierum et dum magno volventur sæcula cursu, ejus semper honos, gloria, decus, splendor, laudesque manebunt. Quare mea veritas unitatem, veritas civilium legum crudelias schismata parit (1).

Assumptionis igitur dogmate Rom. Pontifex in hodierna societate divinum Jus diplomaticum exercet, ita, ut scientiæ diluculo regenerentur, leges ad justitiæ typum reformatæ, et societas super fundamenta divini Juris reconstitutæ Romanam Ecclesiam supernaturem humanitatis opitulariæ salutent. Exinde quoque fit, ut quisque societatum rector pontificis superatus beneficiis, excoctus fervore charitatis, inimicus esse desistat.

(1) R. mus Gaspar De Luise notatu digna patefacit: "La società nell'assunzione di Maria trova l'ancora delle speranze de' suoi elementi, i quali considereranno la loro unione una concorrenza non già di utilità che fomentano l'egoismo, ma nell'ordine unificatore una salvaguardia contro le smodate passioni, e un'agevole via per la glorificazione delle loro eroiche azioni." Loc. supra cit.

ORATIO II.

DIPLOMATIA
QUA FRUITUR R. PONTIFEX
JURE HUMANO

Caput unicum.

Assumptionis dogma
civilem Principatum Ecclesiæ Romanæ
pollicetur.

1. Temporale dominium Romani Pontificis ortum habuit ex libera traditione populorum qui relicti fuerunt in manibus hostium ab imperatoribus orientalibus absque regimine ac debita contra barbaros defensione cum certo fidei discrimine, adeo, ut necessitate compulsi sese Papæ tradiderint. Ortum quoque duxit ex libera principum donatione; quapropter ad Carolum magnum scribebat Adrianus: « Plures donationes in sacro nostro scrinio Lateranensi reconditas habemus. » Id autem temporale dominium est quiddam providentiale munus quod Deus Romano Pontifici creditit pro totius Ecclesiæ, attentis præsentibus circumstantiis, conservatione, necnon, ut par est, ut oves sibi concreditas, sublatiis impedimentis, in officio contineret. Nisi enim Rom. Pontifex omnimoda libertate frueretur, vel non posset œcumenica congregare Concilia, vel cogeretur ad aliquam legem condendam, vel potestate careret ad haereses coercendas, et haereticos armis spiritualibus plectendos, etiamsi regia vel imperiali dignitate præfulgeant: quod Redemptoris institutioni refragatur. Et isthæc ratio est quamobrem Papa vere rex est, eique Jus diplomaticum convenit.

Hoc tamen temporale dominium Ecclesiæ Romanæ quod tam immani odio neologi prosequuntur, spe ducimur fore, ut B. Virgo, ejus Assumptione ad dogmaticum decretum erecta, suo glorificatori pro mercede reddiderit. *Qui glorificaverit me, glorificabo eum.* Historia dogmatum ad id asserendum cogit. Divina Maternitate contra nequam episcopum Nestorium dogmaticæ constabilitæ, christifideles ex pio erga Rom. Ecclesiam venerationis sensu, gratique Virginem erga Deiparam sui animiamorem rependendum, Romanæ Sedi maximam depropnsere venerationem et cultum, qui calamitosis illis temporibus summa voluptate conquirerabatur. Ephesina quippe civitas quæ totum catholicum orbem repræsentabat, œcumenica Synodo coacta, quamlibet moram ægre ferens, magnis vocibus ardentiæ prece conquisivit, quam tot Patres definitionem tulerint. Et ubi primum Secretarius Concilii volans folium jecit in populum, ut in lætas eruperint ad sidera voces, et nomen *Deiparæ* et *antiqui Episcopi Romæ* fuerit undique piis lacrymis conclamatum.

Neque B. Virgo, pro Immaculati Conceptus definitione dogmatica minorem erga Rom. Præsulem demonstravit amorem. Perinde ac si Virgo Deiparens a Rom. Pontifice pretiosa Imm. Conceptus redimita coronâ, magnum in piis cordibus influxum exercuit, ut ille (statim post definitionem Imm. Conceptus) dogmaticæ constabilitæ Infallibilitatis munere, Divinitatis, ausim dicere, mirifica dote polleret. Prior dogmatica definitio continuuit in se quoddam veluti gluten

quod posteriorem dogmaticam definitionem sibi ligatam contulit. Rom. Pontifex Imm. Conceptus definitione Mariana tempora cinxit, et quasi beata Virgo Pontificis caput Infallibilitatis definitione redimivit. Pro eo *Rationale judicij* (1), cum ex Cathedra loquitur, induendum filiis aureis ac mira in cælis venustate contexuit in cuius medio quovis lapide pretioso distinctum nitere conspicitur *Urim* et *Tummim* (2), h. e. *Doctrina* et *Veritas*. Hanc infallibilitatis vestem de cælo præbuit Rom. Pontifici sacra Virgo Maria, postquam huic ille de terra donavit et obtulit perpetuæ innocentiae sine qualibet labe velamen.

Si porro Rom. Præsul Assumptiæ B. Mar. Virginis ad dogmaticam definitionem evexerit, quale per assumptionem Virginem mirabile munus acquiret? Ego non sum neque propheta, neque filius prophetæ; sed illam rimatus catholicam Fidem per quam suavissimo dulcore micantem lucem bibimus, hæc, lumine Virginis in me radiante, præsignare non ambigam: Assumptio Virginis ad regnum cælestè secum afferet Assumptionem Rom. Pontificis ad regnum terrenum. Namque legitur in sacris eloquiis: *Cor regis in manu Domini; quocumque voluerit, inclinabit il lud* (3). Verum, si juxta veterem auream illam Patrum atque Doctorum sententiam Dei cor, quaquaversus ei collibuerit, sacra Deipara volvat, pie

(1) Exod. xxviii, 30.

(2) Levit. viii, 8; Eccles. xlvi, 12. — Hoc modo Deus in Vet. Test. se revelabat sacerdotibus. Cf. Joannem Bapt. Franzelin De Tradit. th. xxvi.

(3) Prov. xxi, 1.

fatendum est quod, divinum alma Deipara cor inclinans, eo usque cor regum inclinet, ut temporale dominium, ab ipsa Providentia in hisce præsertim nefastis temporibus salubriter constitutum, Romano Pontifici denuo reddant, et æternam Urbem orbis caput atque omnium christifidelium metropolim constituant plena libertate fruentem. Summus Ecclesiae Primas ea manu qua regia cælestique corona Theimatriis assumptæ tempora cinget, eadem (opinor) manu, regia temporalique corona suum facile poterit sacrum circumcingere caput.

2. Pius VII, impiorum consiliis et armis ex Apostolica Petri Sede turbatus, et arcta custodia, præsertim Savonæ, per annos quinque fuit detentus, viis omnibus penitus interclusis, ne Dei Ecclesiam civilemque principatum deinde regere posset. Verum, præter omnium expectationem contigit, ut magno fidelium plausu pontificio Solio restitueretur. Hoc iterum accidit, dum commoto turbine, discedens ab Urbe, sacro comitante Cardinalium Collegio, Liguriam contendit. Attamen, cessante procella, quæ grave minabatur excidium, Romanam, plaudentibus præ novo gaudio populis, reversus est. Antea tamen, quod in votis habuerat, et captivitate detentus exequi nequiverat, aurea Corona insignem Savonæ imaginem Deiparæ Virginis sub titulo Matris misericordiæ solemnri ritu, propriisque manibus decoravit, et in ejusdem Virginis Matris honorem solempne festum quotannis celebrandum indixit sub titulo *Auxilium Christianorum* (1).

Nostris temporibus conferri prædi-

cta tempora queunt. En primus ecclesiastice Hierarchiæ motor barbara crudelique manu quasi detentus. Ecquid autem sequitur? primo motore suspenso, Rom. Pontifice, secundum quoque movens, Synodus vaticana suspenditur; hinc etiam cætera moventia, Sacrorum antistites suum pariter motum amittunt. Et ideo tot bonis, imo tot bonorum uberrimis fontibus qui de pontificio pectore fluenter in vat. Synodum, et de hac Synodo per totum penitus orbem, novus in novæ Bethuliæ septem collibus audax potitur Holofernes. Cælestis tamen Judith, Virgo Maria remeare Pium VII fecit ad ecclesiasticum politicumque regimen; cælestis Judith, Virgo Maria remeare Leonem XIII faciet ad utilem toti Ecclesiæ civilem principatum. Pius VII suam, ut antea meminimus, glorificavit opitulatricem; hanc vero qualiter glorificabit Leo XIII? Assumptionis dogmate. Quapropter suam Judith maximo prosequetur honore Summus Pontifex Novi Fœderis (Joachim), non secus ac Summus Pontifex vet. Testamenti (Joacim). Probati autores ante persicam captivitatem contigisse rem putant, eo nimirum tempore quo Manasses captivus Babylone detinebatur. Eapropter in libro Judith nulla regis, nulla militarum ducum mentio sit; summa quippe rei sacræ atque politicæ ad nutum Summi Sacerdotis ejusque Senatus gerebatur. Alius pariter Joachim cum aliam Judith, æternam Bethuliam cum anima et corpore ingredientem, glorioso monumento perennique dogmatica laude

(1) Vid. Cardinalem Wiseman in op.: *Rimembranze degli ultimi 4 Papi*, part. I, Pio VII.

concelebret, utramque Rempublicam sub ditione tenebit.

3. Nec satis. Magno furente tumultu, Pius IX fel. mem. anno 1848 exauctoratus regia potestate fuit, ita, ut præcepit Cajetan perrexerit exul. Ast verum magnus Pius remedium agnovit. Ipsemet Cajetæ consuluit et interrogavit universum Episcopatum de cultu christifidelium erga Immaculatam Conceptionem Virginis Mariæ, nec non de opportunitate dogmaticæ definitionis (1): in hoc prodromo labore progrediens, an. 1854 Immaculatum B. M. V. Conceptum sacro dogmati sublimavit. Tam lubenter exceptit memorabile factum Virgo Maria, ut statim ad politicum regimen Pium IX restituerit.

Etiam nos in tanta calamitatum quibus cor nostrum obruitur mole, multiplices inter, quibus divexamur, angustias et præsertim ob eam quæ

(1) Hac super re Diarium *Civilità Cattolica*: "Parve a molti cosa notevolissima che mentre il supremo Pastore della Chiesa, per una delle più vaste e fiere rivoluzioni che agitassero l'Europa e Roma singolarmente, si trovava esule in Gaeta, volgesse l'animo appunto in quel tempo ad interrogare la Chiesa universale, e per lei tutto l'Episcopato cattolico intorno ad una quistione meramente dommatica, e lontanissima in vista dall'avere alcuna attinenza colla burrasca che per quei giorni scuoteva il mondo. Pio IX coll'Enciclica del 2 Febbraio 1849 prescriveva ai Vescovi pregassero essi, facessero pubblicamente e solennemente pregare i fedeli delle rispettive diocesi per impetrar lume da Dio; e possia rispondessero quale fosse la credenza, quale l'amore ed il culto de' fedeli verso l'immacolato Concepcimento di M. V.; quale il desiderio che nutritano essi Vescovi e le loro plebi di vedere un tal Mistero definito come articolo di Fede dalla Santa Sede. Secondamente ingiungeva a' Vescovi dicessero loro sentenza sulla convenienza e sulla opportunità di una tale definizione dommatica.

La messa data da un Papa esulante si tirò

Rom. Præsulem attingit, hilari fronte gaudemus, recreari posse Rom. Ecclesiam, prout et nos erigimur in spem fore, ut ex ipso procellarum sinu magnum admirabile lumen oriatur. Quale lumen? assumptæ Virginis dogma. Quare, si rebelles profanatores propter Virginis Immaculatae dogma Romanam terram reliquerint immaculatam; iterum rebelles profanatores ob Assumptæ Virginis dogma *unius Italiæ regnum* ad Capitolium assumptum deserere cogerentur. Hodierna societas supernaturale principium salvans, conspicet Romam tamquam *pomærium* Italiæ, immo totius orbis, in quo Vaticanum erigitur, regale solium divina Providentia constituitur, ut sacra dogmata, canones disciplinaires aliaque præcepta vel instituta ex centro ad magnam radiorum peripheriam libero cursu proficiantur.

4. Per Assumptionis dogma Rom.

dietro un seguito di pastorali, di conferenze, di preghiere, di studi e finalmente di risposte analoghe; e lungo l'anno tempestoso 1849 e parte altresì del 50, mentre l'Europa era agitata da sedizioni, da rivolte, da guerre civili e straniere, nel seno della Chiesa, che qui e colà era segno a quelle agitazioni, si pregava, si discuteva, si consigliava e si rispondea da ultimo al Vicario di Cristo intorno alla credenza comune di quei Mistero, ed alla convenienza del definirlo dogmaticamente. Le risposte dettate quasi tutte nel tempo della rivoluzione, e per buona parte trasmesse eziandio in quello, si vennero raccolti negl'inizi del 51: e guardate tutte insieme vi rendono immagine di un Concilio, diciamo così, disperso... Le medesime trepidissime circostanze in mezzo alle quali il Sommo Pontefice si accinse a maturare questo consiglio, e i fedeli colle preghiere gl'impetravano lume da Dio, e i Vescovi coi loro studi e colle loro risposte vel confortavano, tutto ci parrebbe condotto a norma di un'arcana provvidenza. Anno III, vol. VIII, pp. 377, 378, 381, *Congruenze sociali di una definizione dogmatica sull'Immacolato della B. V. Maria*.

Pontifex erigens christifidelibus in triumphanti Ecclesia collem; i. e. assumptam Virginem super omnes colles, h. e. super omnes cælicolas (*fundamenta ejus in montibus sanctis*), in militanti Ecclesia eriget collem supra septem Romanos colles, qui petram gignens, nempe Christum, Nabuchodonosoris statuam minutatim concidet, qui cum argillæ pedibus in superbiam elatus Romæ civilium rerum potitus est, et ibi regni non sicut tenet habendas, ubi Constantinus ille qui miscuit cum magnitudine nomen (Constantinus magnus), humilitatis ergo suum gubernare noluit imperium (1). Unde *qui gloriatur, in Domino gloriatur.*

Assumptionis dogma erit lux illa cælestis in *Speculo sine macula corruptionis deglomerata*, quæ in Tiberinis aquis per Archimedem illum qui rerum divinarum Mathesin sine cuiuslibet erroris formidine docet, hostes suos cis et trans Tiberim periret, atque paulatim pedetentimque delebit. Justus et misericors Deus, cuius arcana dispositione nati sumus videre afflictionem Civitatis sanctæ, inclinet aurem et audiat, aperiat oculos et videat desolationem. Non alia quippe de causa suprema civilis principatus jura tanto nisu quatuntur, nisi ut hoc modo via sterneretur ad abolendum, si fieri posset, spirituale principatum quo divinitus fulgent Petri successores, delendamque Catholicam Ecclesiam, ipsumque Christi

(1) Constantinus M., concedens Rom. Pontificibus temporale dominium Urbis Romæ, dicit: "Ubi Princeps Sacerdotum, et christiana Religionis caput ab imperatore cœlesti constitutum est; ju-

nomen in illa viventis et regnantis. Saltem Deus precibus suæ Matris assumptæ flectetur, et Romæ Romani que Præsulis infandam pœnam potenti pietate dulcoret.

5. Quum Coriolanus dux Volsorum creatus animo infestissimo Romanum ob sideret, neque legati ulli etiam ex necessariis et familiaribus ad eum semel et iterum missi, sed neque pontifices, sacrificuli, æditi, augures, quisque suis insignibus ornati, Senatus decreto ad eum profecti oratores quicquam impetrarunt; Volumnia ejus mater, quum ab iisdem senatoribus magnis cumularetur honoribus, profecta in castra tam efficaciter peroravit, ut impetraverit quod Coriolanus diceret: « A te, o mater, pri munum victus discedo (2). » Augustinus autem hæc habet: « Magna opera Domini exquisita in omnes voluntates ejus, ut miro et ineffabili modo non fiat præter ejus voluntatem, quod etiam contra ejus sit voluntatem; quia non fieret, si non sineret; neque utique nolens sinit, sed volens (3). » Exinde fit, ut ipsum Deum seu Christum, si mihi fas est ita libere loqui, sonitus belli contra temporale dominium Papæ per suos hostes conferre videatur, eo forte consilio, ut bonus Pater pro malis filiis, non secus ac Christus pro peccatoribus omnibus, pœnam lueret. Ad eumdem prope modum quo Romani olim matrem ob viam filio, Volumniam scilicet ob viam Coriolano miserunt quem dicere ma-

stum non est, ut illic imperator terrenus habeat potestatem. „ Cap. *Constantinus*, D. 96.

(2) Plutarchus lib. i Vitarum, in Coriolano.

(3) Enchirid. cap. 100.

terna dilectio coagit: « A te, o mater, primum victus discedo; » nunc quoque Romani Matrem ob viam Filio, Mariam videlicet ob viam Deo seu Christo legare deberent qui materno cogeretur amore simillimam proferre sententiam: « A te, o mater, sæpe victus discedo. » Verum, prius curandum est, ut hæc Mater, ad instar matris Volumniæ, *magnis cumularetur honoribus*. Maximum autem pro beatissima Virgine decus est sua in cælum Assumptio irretractabili dogmatico roborata decreto.

Nulli proinde dubium esse potest, quin B. V. Maria quæ Rom. Ecclesiæ nullo non tempore fuit patrona salutaris columenque firmissimum, cujus opem et præsidium frustra nunquam imploravit, hoc maximo permota prævilegio, i. e. corporea in cælum Assumptione dogmatice constituta, æternam almam Urbem, tot undique periculis septam et vallatam, singularissimo studio liberandam, tutandam atque defendendam suscipiat. Et tunc reges intelligent, necon qui ex nobis prodierunt, sed non erant ex nobis plerique, docentes, divinam Providentiam non amplius requirere civilem RR. Præsulum principatum. Eo dementiæ, eo temeritatis, ne dicam impietatis devenerunt, ut suam scientiam sapientiæ Ecclesiæ quæ plus quam sol splendescit, obstiterint. Eheu !! redeant ad Magistrum discipuli, agni ad Pastorem, filii ad Papam seu Patrem patrum, et unusquisque manibus expansis dicat confidenter: *Pater, peccavi; ad quem ibo? verba vitae æterne habes.*

ORATIO III.

FUNDAMENTA JURIS DIPLOMATICE

Caput I.

Assumptionis dogma diplomaticum censeri quadammodo poterit.

1. Diplomatia, si proprie spectare nativam ejus significationem volueris, non in arte simulandi, sed in prudentiæ veridica disciplina versatur (1). Tota proinde pseudoorthodoxa politice quæ simulationi tantummodo studet, ingenti quadam contradictione seu potius contradictionum serie regitur et sustentatur.

Assumptionis porro dogmatica definitio, psychologicum hoc revera miraculum (2), quipiam in se diplomaticum quadantenus amplectitur, sapientissimam in alma Deipara veridicam præudentiam quæ Diplomatæ pars major est, contra delirantes nostri temporis Politicos declarans. Quam ob rem duo heic notanda sunt, vide licet nullam in Assumptionis dogmate simulationem reperiri, sed magnam potius mirificamque prudentiam.

a) Nulla reperitur simulatio. Virginis enim assumptæ veritas ingenti soliditate fulcitur: eam Apostoli veritatis charismate præfulgentes suis o-

(1) Cf. Gasparem De Luise loquentem: "Doctrinam illam ex jure gentium deductam, quæ communiter jus publicum seu diplomaticum nuncupatur, pertractantes, non simulandi artem sed prudentiam veridicam disciplinam in animo habemus tironibus præbere, suæ dignitati restitutam." De Jure Publico seu Diplomatico, lib. i, tit. i.

(2) H. e. divina in Rom. Præsulem inspiratio quoad dogmaticam memoratam definitionem.